

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Petrem Sedlákem ve věci

žalobce: **P. Š.**
bytem X
zastoupen Mgr. Martinem Šalandou, advokátem
sídlem U Vodojemu 1041/13, 589 01 Třešť

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 25, Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne X, č. j. X

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobou podanou ke Krajskému soudu v Brně se žalobce domáhal zrušení shora označeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo rozhodnuto ve věci námitek proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne X, č. j. X, tak, že námitky žalobce byly zamítnuty a rozhodnutí správního orgánu prvního stupně bylo potvrzeno. V řízení před správními orgány byla zamítnuta žádost žalobce o invalidní důchod pro nesplnění podmínek dle § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, neboť podle posudku o invaliditě Okresní

správy sociálního zabezpečení Jihlava ze dne 13. 4. 2023 jeho pracovní schopnost z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jen o 25 %.

II. Podání účastníků

2. Proti napadenému rozhodnutí podal žalobce žalobu s tím, že zpochybnil závěry posudkových lékařů, že jeho nejzávažnější postižení je diabetes mellitus. Podle jeho názoru je hodnocení posudkových lékařů v rozporu se skutkovým stavem míry jeho postižení a s lékařskými nálezy neurologa, plicní specialistiky, spánkové laboratoře a interní specialistiky a vycházelo z neúplné dokumentace. Podle žalobce je jeho nejzávažnějším onemocněním syndrom spánkové apnoe, na který pravděpodobně navazují další onemocnění, vč. cukrovky. Syndrom spánkové apnoe byl žalobci diagnostikován ve III. stupni, jde o stav dlouhodobý, trvající nejméně tři roky.
3. Žalovaná navrhla zamítnutí žaloby, neboť bylo rozhodnuto na základě posudku o zdravotním stavu žalobce, který splnil požadavky úplnosti, celistvosti a přesvědčivosti a ve kterém byla vymezena příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce. K prokázání zdravotního stavu žalobce navrhla provedení posudku odborným lékařským posouzením.

III. Posouzení věci krajským soudem

4. Žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.) a je přípustná.
5. Žaloba není důvodná.
6. Z obsahu správního spisu vyplývá, že lékařem OSSZ Jihlava byl dne 12. 4. 2023 vyhotoven posudek o invaliditě, dle něhož se u žalobce jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav s poklesem jeho pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu o 25 % s tím, že syndrom spánkové apnoe zatím nebyl došetřen. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole IV., položce 2b přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti 25 %. V řízení o námitkách byl pracovištěm ČSSZ Ostrava, odd. lékařské posudkové služby, dne 23. 6. 2023 vypracován posudek o invaliditě žalobce, dle něhož se u žalobce jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole IV., položce 2b přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti 25 %. K syndromu spánkové apnoe pracoviště ČSSZ Ostrava konstatovalo, že nesplňuje kritéria dlouhodobě nepříznivého stavu, neboť onemocnění netrvá déle než jeden rok, a pro posouzení jeho funkčního dopadu na pokles pracovní schopnosti musí být onemocnění stabilizováno, musí být zavedena léčba a musí být zřejmý efekt léčby na postižení žalobce.
7. Krajský soud nechal vypracovat posudek PK MPSV (posudek ze dne 9. 1. 2024), který byl proveden u jednání soudu jako důkaz.
8. PK MPSV zasedala ve složení předsedy komise, lékaře z oboru interního lékařství a tajemníka. Žalobce ani jeho zástupce nebyli jednání přítomni a s posudkovým závěrem byli seznámeni. PK MPSV vycházela při zpracování posudku z podkladové dokumentace, vč. pracovní anamnézy. PK MPSV dospěla se zdůrazněním toho, že byl hodnocen stav ke dni vydání žalobou napadeného rozhodnutí k závěru, že v případě zdravotního stavu žalobce je

zdravotní postižení s nejvýznamnějším dopadem na jeho pracovní schopnost uvedené v kapitole IV., položce 2b přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., přičemž míra poklesu jeho pracovní schopnosti byla stanovena ve výši 25 %.

9. Z posudku PK MPSV vyplývá, že komise měla k dispozici listiny prokazující zdravotní stav žalobce i po datu vydání nyní napadeného rozhodnutí.
10. Dále soud ze správního spisu zjistil, že dne 18. 12. 2023 OSSZ Jihlava zpracovala nový posudek o zdravotním stavu žalobce, ve kterém již došlo ke zohlednění syndromu spánkové apnoe III. stupně, v důsledku čehož došlo k navýšení procentního hodnocení poklesu pracovní schopnosti o 10 %. Celková míra poklesu pracovní schopnosti žalobce byla stanovena na 35 %, počínaje dnem 24. 8. 2023 s dobou platnosti trvale.
11. Podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Podle § 39 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění platí, že při určování poklesu pracovní schopnosti se vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v úvahu, a) zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost, b) zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav, c) zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován, d) schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával, e) schopnost využití zachované pracovní schopnosti v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 % a nejvíce o 69 %.
12. Posouzení míry poklesu pracovní schopnosti a stanovení dne vzniku invalidity je otázkou odbornou, medicínskou (důchod podmíněný dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem), a rozhodnutí soudu tak závisí především na odborném lékařském posouzení. Správní soud si proto nemůže učinit úsudek o této otázce sám a dle shora citované úpravy za tímto účelem pověří k posouzení zdravotního stavu žalobce (pokud žalobní námitky tímto směrem míří) posudkovou komisi MPSV. Posudek této posudkové komise, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí. Posudkový závěr by měl být náležitě zdůvodněn, aby byl přesvědčivý i pro soud, který nemá, a ani nemůže mít, odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity závisí především (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 5. 2013, č. j. 6 Ads 12/2013–22).
13. V případě invalidity musí být z posudku vždy zřejmé, že zdravotní stav posuzované osoby byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotní dokumentace i s přihlédnutím ke všem jí tvrzeným obtížím, dále v něm musí být uvedeno, zda zjištěný zdravotní stav lze podřadit pojmu dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, a pokud ano, v jakém rozsahu v důsledku zdravotního postižení poklesla schopnost pracovní činnosti posuzovaného. Procentuální míru poklesu schopnosti pracovní činnosti podle charakteru zdravotního postižení pak komise hodnotí podle přílohy k právnímu předpisu, přičemž zdravotní postižení musí být zařazeno s ohledem na druh a intenzitu postižení pod příslušnou kapitolu, oddíl a položku této přílohy, a současně musí být objasněno, proč v rámci zde stanoveného rozpětí komise určila míru poklesu pracovní schopnosti v dané výši. Dále musí být zváženo i rozsah a závažnost dalšího nebo dalších zdravotních postižení pro možné zvýšení (nebo snížení) základního bodového ohodnocení a případně provedena i rámcová pracovní rekomandace

(srov. například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 5. 2013, č. j. 3 Ads 91/2012–19).

14. Žalobce namítal, že jeho nejzávažnějším onemocněním je syndrom spánkové apnoe, na který pravděpodobně navazují další onemocnění, vč. cukrovky. Syndrom spánkové apnoe byl žalobci diagnostikován ve III. stupni, jde o stav dlouhodobý, trvající nejméně tři roky.
15. K tomu je třeba nejprve poznamenat, že při určení míry poklesu pracovní schopnosti nemá žalovaná žádný prostor pro správní uvážení. Jedná se o otázku posouzení zdravotního stavu (které závisí na využití odborných lékařských znalostí) dle kritérií zákona o důchodovém pojištění a vyhlášky o posuzování invalidity. V tomto ohledu je daná otázka předmětem plného soudního přezkumu za využití odborného podkladu v podobě posudku posudkové komise MPSV. Ostatně, pokud by tomu bylo jinak, meze přezkumu správního uvážení jsou mnohem užší – soud by správní uvážení nemohl nahradit vlastní úvahou a mohl by zkoumat pouze to, zda správní orgán při jeho aplikaci nevybočil z mezí stanovených ústavními principy, zejména zákazu libovůle, ochrany rovnosti a zákazu diskriminace a zachovávání lidské důstojnosti.
16. Žalovaný obecně nemá možnost jakkoliv hodnotit vhodnost právní úpravy a způsobu posuzování poklesu pracovní schopnosti dle vyhlášky o posuzování invalidity. Teoreticky není vyloučeno, aby krajský soud z určitých důvodů k některému ustanovení vyhlášky nepřihlédl, případně shledal dokonce rozpor zákona s ústavním pořádkem (a využil postupu dle čl. 95 odst. 2 Ústavy), k tomu by však musely v konkrétní věci vést silné ústavně právní důvody, které v nyní projednávané věci soud nespátňuje.
17. Další podstatnou skutečností je, že soud je při hodnocení zákonnosti rozhodnutí žalovaného povinen vycházet ze skutkového a právního stavu, který zde byl v době vydání rozhodnutí správních orgánů (§ 75 s. ř. s. – k tomu srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 7. 2017, č. j. 6 Ads 316/2016–28, nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 3. 2020, č. j. 9 Ads 289/2019–39).
18. Soud se proto zabýval tím, zda byly splněny požadavky na posouzení zdravotního stavu PK MPSV při zohlednění skutkového stavu, který zde byl v době vydání žalobou napadeného rozhodnutí.
19. PK MPSV ve svém posudku dospěla ke stejným závěrům jako posudkoví lékaři při předcházejícím posouzení zdravotního stavu žalobce. Při zhodnocení žalobce dospěla k závěru, že žalobce a je léčený pro cukrovku 2. typu, dle doložené dokumentace výborně kompenzovanou perorálními léky. Zohlednila i potíže s bederní páteří od roku 2012 s recidivou v roce 2022. V plicní ambulanci léčen pro chronickou obstrukční plicní nemoc s kombinovanou poruchou ventilace s převahou obstrukce lehkého stupně. Pro chrápání a apnoické pauzy vysloveno podezření na syndrom spánkové apnoe. V 11/2022 odeslán k došetření do spánkové poradny. Polysomnografickým vyšetřením zjištěn těžký obstrukční syndrom spánkové apnoe, indikován k přetlakové léčbě, v 4/2023 nastavovaná přetlaková ventilační terapie – zatím efekt nedostatečný. V 6/2023 titrace přístroje AutoCPAP, spánek klidný, dobrá tolerance přístroje i masky, ale progresse noční hyperkapnie.
20. PK MPSV stanovila jako rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu onemocnění cukrovkou s lehkým funkčním postižením, s výbornou kompenzací a počínajícími diabetickými komplikacemi, bez očních komplikací, neurologické komplikace polyneuropatie dolních končetin je senzitivní, bez paréz nervů, posuzovaný je obézní, lehká

proteinurie bez postižení ledvin. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole IV, položce 2, písmeno b) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti 25 % (rozpětí 15-25 %). Hodnoceno je při horní hranici rozpětí s přihlédnutím ke všem ostatním zdravotním postižením.

21. Syndrom spánkové apnoe k datu vydání napadeného rozhodnutí nesplňuje kritéria dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Zdravotní stav, co se týká syndromu spánkové apnoe, není zatím stabilizovaný. Onemocnění je nyní diagnostikováno a je doporučena léčba přetlakovým kyslíkem DDOT s předpokladem zlepšení zdravotního stavu posuzovaného muže. Je objednan k předání a nastavení přístroje.
22. Podle PK MPSV ostatní uvedená zdravotní postižení, pokud by tato byla posuzována jako rozhodující příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, by byla posouzena s nižší taxací, tedy také bez přiznání invalidity a jsou zohledněna v posouzení horní hranicí příslušného procentního rozmezí dané položky pro výše uvedené onemocnění.
23. Jak již soud uvedl výše, není jeho úkolem nahrazovat lékařské posouzení zdravotní stavu žalobce vlastní úvahou. Lékařský posudek PK MPSV, který je dle krajského soudu dostatečně přesvědčivý a zdůvodněný a ve kterou jsou zohledněny i obtíže, které žalobce popisuje nad rámec cukrovky.
24. Otázka spánkové apnoe byla PK MPSV vyřešena, a to s ohledem na to, že PK MPSV posuzovala pokles pracovní schopnosti žalobci ke dni vydání žalobou napadeného rozhodnutí, přičemž z doložených podkladů vyplývá, že syndrom spánkové apnoe k datu vydání napadeného rozhodnutí nesplňuje kritéria dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a zdravotní stav, co se týká syndromu spánkové apnoe, nebyl v té době stabilizovaný.
25. PK MPSV nemohla zohlednit zdravotní nálezy, které se týkaly vývoje zdravotního stavu žalobce po 17. 7. 2023. Soud souhlasí se žalobcem v tom, že syndrom spánkové apnoe III. stupně je pro hodnocení pracovní schopnosti žalobce podstatný, nicméně se musí jednat o stabilizovaný stav splňující podmínky dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, což dle poskytnutých zdravotních zpráv v době vydání žalobou napadeného rozhodnutí uvedené zdravotní onemocnění nesplňovalo (dle PK MPSV).
26. O této skutečnosti svědčí i to, že následně v opětovném posouzení zdravotní stavu žalobce dne 18. 12. 2023 zohlednila OSSZ Jihlava, jak je uvedeno výše.
27. S ohledem na vše uvedené dospěl soud k závěru, že předložený posudek splňuje parametry kladené na něj ustálenou judikaturou správních soudů. Posudkové hodnocení je z hlediska relevantních zdravotních omezení žalobce úplné a z hlediska souladu posudkových závěrů také přesvědčivé.

IV. Závěr a náklady řízení

28. Krajský soud z výše uvedených důvodů žalobu jako nedůvodnou zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl v řízení úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení ex lege (§ 60 odst. 2 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o ní musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 24. června 2024

Petr Sedlák v. r.
samosoudce